

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33791
Nom	Espais urbans
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1318 - Grau de Geografia i Medi Ambient	Facultat de Geografia i Història	2	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1318 - Grau de Geografia i Medi Ambient	601 - Espais Urbans	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
PEÑARRUBIA ZARAGOZA, MARIA PILAR	195 - Geografia

RESUM

La urbanització en totes les seues formes està esdevenint un dels processos més notables del segle XXI. Per primera vegada en la història de la humanitat, al món ja som més els habitants de les zones urbanes que de les rurals. Al temps, la ciutat està esdevenint motor econòmic dels països i de les regions i cresol de moviments socials, reformistes i revolucionaris de tot tipus. En aquesta assignatura es repassen les definicions fonamentals del espais urbans contemporanis, analitzant l'origen de la ciutat en la història, la relació entre diferents urbs fins a esdevenir un sistema i la forma urbana. Així mateix, s'estudien les diferents formes en que els espais urbans es presenten al món, amb especial atenció a tres temes: el sorgiment de noves formes urbanes (megaciutats, city-regions), les ciutats injustes en funció de la raça, el gènere o la procedència i els moviments socials que tenen l'espai urbà com a mitjà fonamental d'actuació.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No hi ha requisits previs

COMPETÈNCIES

1318 - Grau de Geografia i Medi Ambient

- Capacitat d'anàlisi i de síntesi.
- Comunicació oral i escrita en la llengua pròpia i coneixement d'una llengua estrangera.
- Capacitat de treball individual.
- Capacitat de treball en equips de caràcter interdisciplinari.
- Compromís amb valors d'igualtat de gènere, interculturalitat, igualtat d'oportunitats i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat, cultura de la pau i valors democràtics, i solidaritat.
- Aprenentatge autònom, creativitat, capacitat d'iniciativa i esperit emprenedor. Capacitat per resoldre situacions imprevistes.
- Història i pensament de la disciplina geogràfica.
- Geografia humana, econòmica i social.
- Mètodes d'informació geogràfica.
- Metodologia i treball de camp.
- Dimensions temporal i espacial en l'explicació dels processos socials i territorials i mediambientals.
- Relació i síntesi informació territorial transversal.
- Relació del medi natural amb l'esfera social i humana.
- Diversitat de llocs, regions i localitzacions i les seues relacions.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

S'espera que l'alumne siga capaç d'interpretar processos i problemes urbans d'àmbit econòmic i social en diferents escales i procedir amb eficàcia a la recerca, selecció i tractament d'informació sobre el significat del fet urbà en la història i els processos recents en els espais urbans. Causes i conseqüències econòmiques, socials i mediambientals dels processos de difusió del fet urbà i metropolità. Industrialització i urbanització: grans etapes. Canvi econòmic i social: la ciutat difusa. Governança urbana: els límits de la ciutat actual. La ciutat com actor global. Urbanització i pobresa urbana com repte geopolític.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La urbanització i l'estudi de la geografia urbana

Presentació del tema reflexionant sobre la importància de la ciutat i del fenomen general de la urbanització, aproximant-se a la realitat actual mitjançant una anàlisi estadística inicial. Definició de ciutat i coneixement de la història de la Geografia Urbana com a disciplina

2. Els orígens i el paper de la ciutat en la història

Anàlisi històrica de les diferents teories sobre l'inici de la ciutat al món, així com discussió sobre el paper històric de la ciutat com a motor dels canvis econòmics i socials.

3. Morfologia, estructura urbana i urbanisme

Morfologia urbana en diferents llocs del planeta, amb especial atenció a l'anàlisi de la forma urbana. De les utopies urbanes a la realitat dels països subdesenvolupats.

4. Els sistemes urbans: la ciutat en l'espai

El desplegament de la ciutat sobre el territori, la conformació d'un sistema de ciutats. Anàlisi dels sistemes urbans en diferents parts del món.

5. Nous fenòmens urbans: de la megaciutat a la city-regions

Presentació i discussió sobre els nous fenòmens urbans que estan modificant el paisatge dels espais humans, com les megaciutats i les regions-ciutat.

6. Espais urbans crítics: de la segregació i la injustícia espacial als moviments socials

La divisió social, ètnica o de gènere a la ciutat: el concepte d'injustícia espacial. Els processos de participació ciutadana en la planificació urbana. Les teories revolucionàries sobre el paper de la ciutat i els moviments socials de base urbana.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Altres activitats	15,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	20,00	0
Lectures de material complementari	20,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
Preparació de classes de teoria	30,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

El desenvolupament de l'assignatura s'estructura en dues sessions de treball a la setmana. En algunes de les sessions les qüestions teòriques analitzades es complementen amb documentals o conferències relacionades amb processos i problemes analitzats. L'estudiant farà activitats complementàries, dins i fora de l'aula, a mesura que vagen desenvolupant-se els continguts del temari. Comptarà també amb hores setmanals per a tutories.

AVALUACIÓ

Es proposa un sistema d'avaluació que combine l'esforç continuat durant el curs i una prova final escrita. Durant el desenvolupament del curs l'estudiant realitzarà pràctiques i activitats complementàries relacionades amb els temes que integren el programa i seran de tres tipus: lectura i discussió a l'aula de material, tutoria en grup i treballs pràctics i podran suposar per a l'estudiant fins a una qualificació de quatre punts. Existirà a més una prova final escrita que consistirà en el desenvolupament d'aspectes concrets del temari. La prova final escrita podrà suposar fins a un màxim de cinc punts sobre la qualificació global. Perquè ambdues qualificacions puguin ser ponderades, l'estudiant haurà d'obtenir almenys quatre punts en la prova final escrita. Un punt provindrà de les activitats complementàries o lectures.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Kaplan, D et al. (2004) Urban Geography, Wiley.
- Hall, T. (2011, 4ªed) Urban geography, Routledge.
- Pacione, M. (2009, 3ed.) Urban geography. A global perspective. Routledge.
- Archer, K. (2012) The City: the basics. Routledge.
- Capel, H. (1999) Lecturas de geografía Urbana a través de internet. Biblio 3W. www.ub.edu/geocrit/b3w-174.htm
- Lois, R. et al. (2012) Los espacios urbanos. El estudio geográfico de la ciudad y la urbanización. Biblioteca Nueva.
- Garcia Ballesteros, A. et al (1995) La ciudad: objeto de estudio pluridisciplinar. Oikos Tau.
- Hall, P. (1996) Ciudades del mañana, Serbal.
- Referència b9:
 - Capel, H. (2002) La morfología de las ciudades, I. Sociedad y paisaje urbano. Serbal. <http://www.ub.edu/geocrit/LibrosElec/Capel-Capitalismo.htm>
 - Terán, F. (1978, 1ª ed). Planeamiento urbano en la España contemporánea (1900/1980). Alianza editorial.
 - Nel.lo, O. (2001) Ciutat de Ciutats. Empúries.
 - Carter, H. (1979) El estudio de la Geografía urbana. IEAL.

Complementàries

- Referència c1: Harvey, D. (2013) Ciudades rebeldes. Akal.
- Referència c2: Soja, E. (2010) Seeking spatial justice. Recurs electrònic de la Universitat de València. http://trobres.uv.es/search~S1*val?/asoja/asoja/1%2C1%2C5%2CB/frameset&FF=asoja+edward+w&5%2C%2C5
- Referència c3: Massey, D. (2007) Global City. Polity Press.
- Referència c4: Pinol, J-L. (diferents anys) Historia de la Europa urbana. PUV, diferents volums.
- Referència c5: Bonet, A. (1991) El urbanismo en España e Hispanoamérica. Cátedra.
- Referència c6: Tres sèries antigues i molt bàsiques sobre diferents aspectes de la ciutat:
 - a) Editorial CINCEL
 - Hernando, A. (1983) Hacia un mundo de ciudades. Cincel.
 - Zárate, A. (1986) El mosaico urbano. Cincel.
 - b) Editorial SÍNTESIS (TEMA ESPAÑA)
 - Estébanez, J. (1989) Las ciudades: morfología y estructura. Síntesis.
 - Precedo, A. (1988) La red urbana. Síntesis.
 - c) Editorial SÍNTESIS (TEMA GLOBAL)
 - Vinuesa, J. (1991) Los procesos de urbanización. Síntesis.
 - Zárate, A. (1991) El espacio interior de la ciudad. Síntesis.
- Referència c7: Chueca, F. (1968, 1ªed). Breve historia del urbanismo. Alianza Editorial.
- Referència c8: Capel, H. (1975, 1ª ed). Capitalismo y morfología urbana en España. Los Libros de la Frontera.
- Referència c9: García de Cortázar, F. (2008) Breve historia de la cultura en España. Planeta.
- Referència c10:
 - Massey, D. (2007) World City. Cambridge.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Continguts

Actualment la docència continua impartint-se online respectant els continguts previstos. Això sí, donada la situació actual, es redueix el nombre de temes previstos, de 6 a 5 (s'impartiran els cinc primers recollits a la guia docent).

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

Classes teòriques: Es realitzen online utilitzant la plataforma de videoconferència disposada a l'Aula Virtual (Blackboard Collaborate). Es respecten els horaris estipulats inicialment. La nota de l'examen teòric suposa un 50% del total final.

Pràctiques: Basades en un dossier de barri on els alumnes han de treballar en la recopilació, tractament i interpretació de diferents indicadors. El resultat és un treball únic amb un pes del 40% sobre la nota final. Es treballa mitjançant la ferramenta "Fòrum", a través de la qual el professor penja totes les instruccions i rep les consultes pertinents, tot per a favorir un seguiment i una interacció amb els estudiants.

Activitats complementàries: Inicialment estructurades en torn a dues conferències, es basen ara en una sola ponència, ja realitzada. El treball de síntesi sobre la mateixa augmenta el seu valor del 5 al 10% de la nota final.

3. Metodologia docent

Les **classes teòriques** es realitzen a través de videoconferències programades a l'Aula Virtual. Tot sempre respectant els horaris estipulats per la Guia Docent.

Les **classes pràctiques** es focalitzen en el dossier de barri. La orientació, el seguiment i la correcció del mateix es produeix a través de la ferramenta "Fòrum", que possibilita una interactivitat permanent amb l'alumnat.

Tutories: Es realitzen per correu electrònic, a través del xat intern de l'Aula Virtual o, si escau, a través de la plataforma de videoconferència. Els horaris s'ajustaran a les noves disponibilitats de l'alumnat, donada la situació excepcional en la que ens trobem.

4. Avaluació

Es valoren totes les activitats de avaluació continua ja efectuades de forma presencial o online. El dia i a la franja horària estipulada pel calendari econòmic d'exàmens es realitzarà l'última prova, que equival al percentatge que es denominava examen o prova escrita, i que es realitzarà a través d'alguna de les opcions i mitjans oferits per l'Aula Virtual de la Universitat de València.

- **Examen teòric** (50% de la nota final): Es necessari obtindre una nota mínima de 4 en l'examen perquè totes les qualificacions puguen ser ponderades.

- **Exercicis pràctics** (Dossier de barri) (40%): Per la comptabilització d'este ítem serà necessari efectuar el lliurament dins del període establert (13 de maig). Es valorarà únicament el treball escrit i es suprimeixen les presentacions orals inicialment previstes.

- **Activitats complementàries** (10%): La nota es basa en l'exercici relacionat amb les conferències, que s'entregarà telemàticament el dia 27 d'abril.

Desapareix el requisit d'assistència obligatòria, tot i que es valorarà positivament l'assistència prèvia a les pràctiques presencials i la participació a les classes interactives.

Existeix la possibilitat de presentar-se directament a la modalitat d'avaluació no continua, segons la qual l'examen teòric suposa un 90% i l'exercici sobre les conferències un 10%.

5. Bibliografia

S'ha substituït una part de la bibliografia recomanada disponible només en biblioteques pels materials docents pujats a l'Aula Virtual pel professorat, així com per altres recursos d'informació accessibles gratuïtament en diferents repositoris i bases de dades online, amb atenció especial als facilitats pel servei de biblioteques de la Universitat de València.